

Nederlands
Jeugdinstituut

Huizen van het Kind: Ervaringen van de burens

Tom van Yperen, Nji / Universiteit Groningen
Brussel, 4 december 2018

De verandering

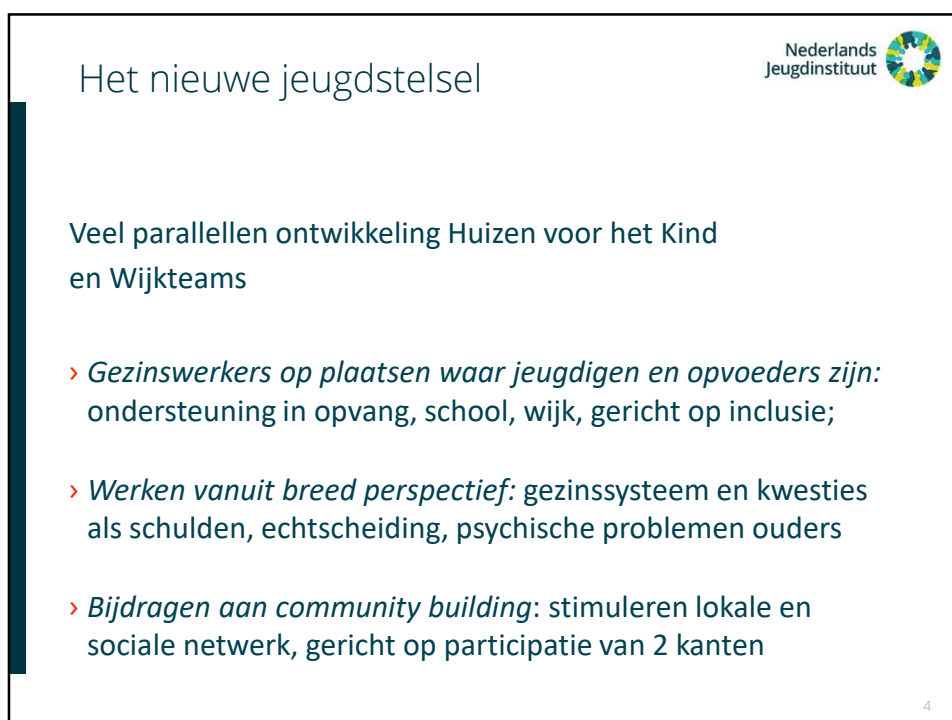
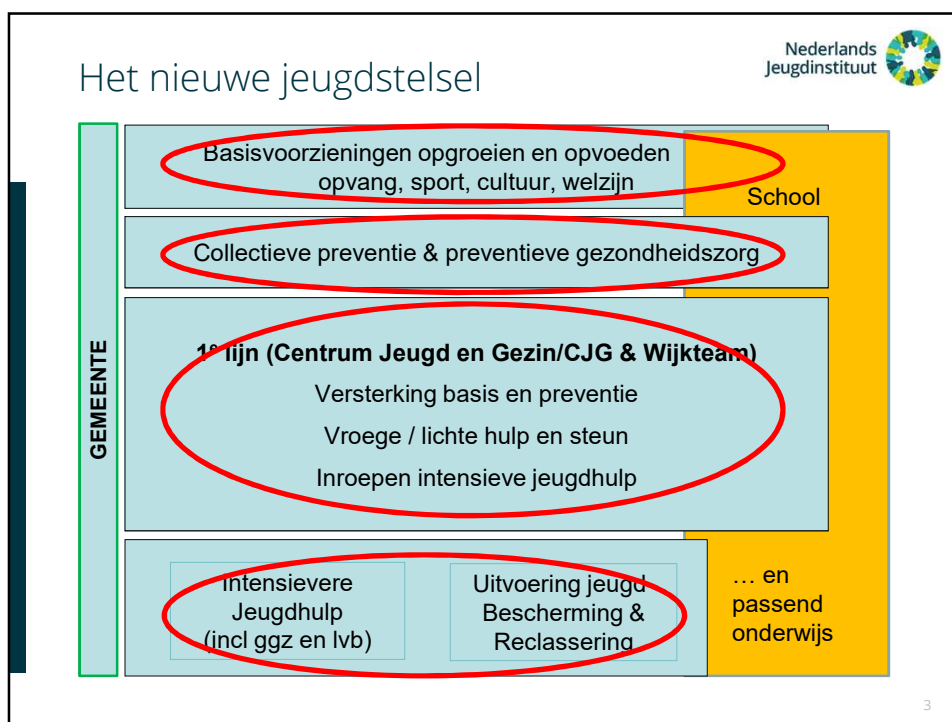
- › In 2000-2014 verdubbeling gebruik jeugdzorg
- › Aanpak moeilijk door versnipperd jeugdstelsel

Sinds nieuwe Jeugdwet:

- › Transitie: alle jeugd welzijn, preventie, jeugdzorg bij gemeenten
- › Transformatie: anders gaan werken met als doel
 - Minder intensieve hulp nodig maken
 - Beter samenwerken
 - Meer ruimte voor professionals

Nederlands
Jeugdinstituut

Nederlands
Jeugdinstituut

Het nieuwe jeugdstelsel

Vee
en V

Deze bijdrage:

1. *Het CJG/Wijkteam*: van accent op probleem- en risico-denken naar meer aandacht voor bescherming
2. *Versterking kwaliteit*: van platte implementatie kennis naar 'Samen lerend doen wat werkt'
3. *Resultaat in beeld*: van afrekenend elkaar de maat nemen naar een verbeterbeweging

> Ge
on

> W
als

> Bij
soc

5

Nederlands
Jeugdinstituut

1. Meer aandacht voor bescherming

Leef-tijd	Belangrijke milieus	Normaal gedrag (normale 'problemen')
± 0-2 jaar	Gezin; Buurt; Opvang	Voedingsproblemen; slaapproblemen; scheidingsangst; angst voor vreemden, donkere en geluiden
± 2-4 jaar	Gezin; Buurt; Opvang; (Voor)School	Angst voor vreemden, donkere, geluiden; koppigheid; driftbuien; agressie; ongehoorzaamheid; druk/overactiviteit; angst i.s.m. sekserol en identiteit; niet zindelijk
± 5-12 jaar	Gezin; Buurt; School, opvang; Vriendenkring; Verenigingen; Internet	Ruzies en regelovertreding; concentratieproblemen; laag prestatieniveau; schoolweigering; kattenkwaad; stelen of vandalisme als incident; ritualistisch gedrag
± 12-16 jaar	Gezin; Buurt; School; Vrienden; Verenigingen; Internet; Werkkring; Div. gemeenschappen	Experimenteren met roken, alcohol, drugs; twijfels over identiteit en/of toekomst; problemen met uiterlijk; problemen met autoriteiten; incidenteel spijbelen

Bron: Oudhof e.a. (2013); Van Yperen (2009, 1994)

6

1. Meer aandacht voor bescherming

Top 10 problemen (vlgs monitors)*

- Bang - Angststoornis
- Ongezonder eten - overgewicht
- Experiment – middelenmisbruik
- Lastig - gedragsproblemen
- Druk – ADHD
- Spijbelen – school afhaken
- Pedagogische tik - mishandeling
- Dip – depressie
- Sociaal onhandig – autismeverwante problemen
- Opvoedingsonzeker – Opvoedingsproblemen

* Excl. soc.-economische risicofactoren. Bron: Berg & De Wilde (2014)

Problemen
problemen; voor vreemden, donkerte
donkerte, geluiden; depressie; overactiviteit; angst ; niet zindelijk
g; concentratie- niveau; school- tellen of vandalisme gedrag
n, alcohol, drugs; of toekomst; problemen met veel spijbelen

1. Meer aandacht voor bescherming

Top 10 problemen

- Bang - Angststoornis
- Ongezonder eten - overgewicht
- Experiment – middelenmisbruik
- Lastig - gedragsproblemen
- Druk – ADHD
- Spijbelen – school afhaken
- Pedagogische tik - mishandeling
- Dip – depressie
- Sociaal onhandig – autismeverwante problemen
- Opvoedingsonzeker – Opvoedingsproblemen

* Excl. soc.-economische risicofactoren. Bron: Berg & De Wilde (2014)

Risicofactoren

- Kind: manlijk geslacht
- Kind: moeilijk temperament
- Kind: gebrekkige competenties (o.a. leren)
- Gezin: problematiek ouder(s)
- Gezin: scheiding
- Gezin: slechte communicatiestijl
- Omgeving: armoede
- Omgeving: achterstandbuurt
- Omgeving: slecht contact ouders-school
- Omgeving: verkeerde vriendenkring

donkerte
en;
t; angst ijk
ie- ol- alisme
ugs;
met

Bijvoorbeeld: *perspectief probleemjongeren: terug naar school (VSV)*

1. Meer aandacht voor bescherming

Top 10 problemen	Risicofactoren	Top 10 beschermende factoren*
<ul style="list-style-type: none"> ● Bang - Angst ● Ongezond ● Experimenteel ● Lastig - geïmpulsief ● Druk – ADHD ● Spijbelen – ● Pedagogisch ● Dip – depressie ● Sociaal on ● Opvoeding 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kind: manli ● Kind: moeil ● Kind: gebre ● Gezin: prob ● Gezin: sche ● Gezin: slech ● Omgeving: ● Omgeving: ● Omgeving: ● Omgeving: Ve 	<ul style="list-style-type: none"> ● Erbij horen (sociale binding) ● Kansen om bijdrage te leveren ● Prosociale normen ● Erkenning/waardering positief gedrag ● Steun van belangrijke volwassenen ● Constructieve tijdsbesteding ● Competenties (sociaal, emotioneel, gedrag) ● Cognitieve vaardigheden en schoolsucces ● Schoolmotivatie ● Positieve identiteit

* Excl. soc.-econo * Excl. inh. kwaliteit onderwijs Bron: Ince e.a., 2013, 2018

9

Nederlands Jeugdinstituut

1. Meer aandacht voor bescherming

Dus ...

- › Ken in de verdere ontwikkeling van het aanbod
 - de top 10 vragen/problemen van jeugdigen en opvoeders waar u veel mee werkt;
 - de in het spel zijnde risicofactoren
 - *en de te versterken beschermende factoren*
- › Vergroot het handelingsrepertoire op de aanpak van problemen, risico- en beschermende factoren
 - met behulp van kennis over wat werkt (interventies, richtlijnen etc)
 - door uitwisseling praktijkervaring in intervisie
 - door talentontwikkeling professionals in supervisie

10

2. Versterking kwaliteit

Er is veel kennis en er zijn veel succespraktijken als voorbeeld ...

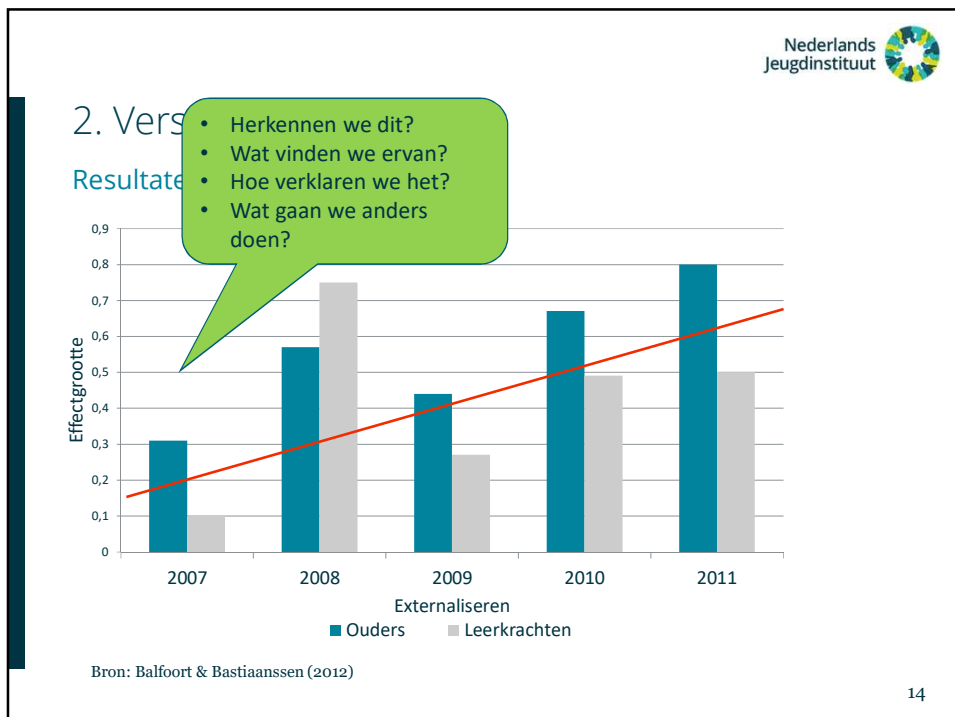
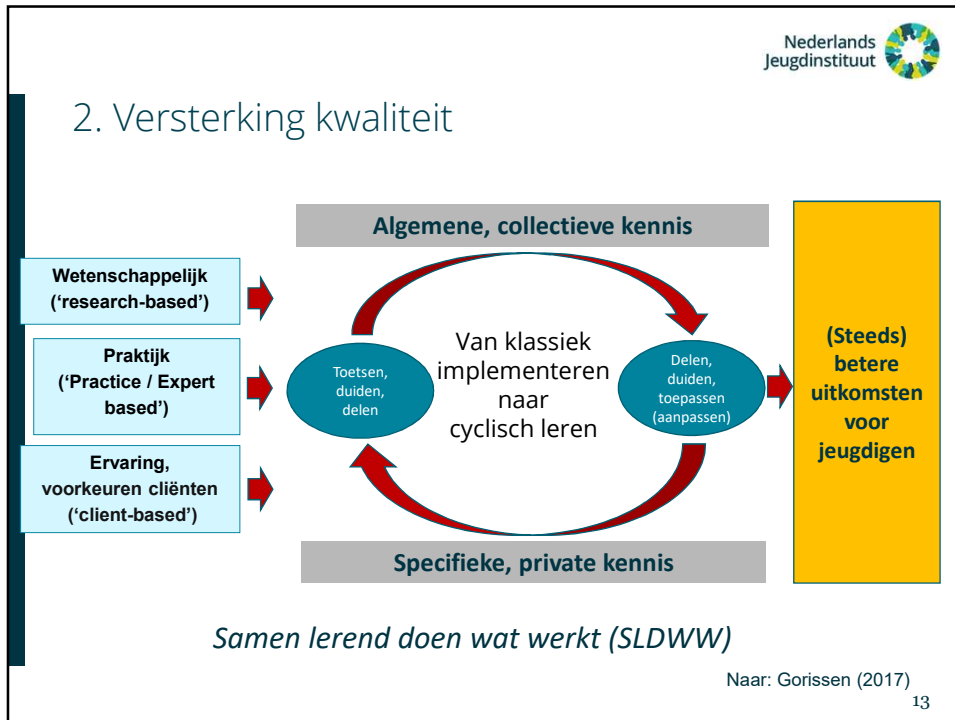
- > Versterken beschermende factoren: zie bijvoorbeeld
 - NJi-Dossier 'Sterke-basis-voor-de-jeugd'
- > Integraal werken in de wijk en in de school: zie bijvoorbeeld
 - www.integraalwerkenindewijk.nl
 - www.pedagogischpact.nl
- > Effectieve aanpak risicofactoren en (beginnende) problemen via preventie en wijkteams: zie bijv.:
 - NJi Databank Effectieve Interventies
 - NJi Databank Wat Werkt

11

2. Versterking kwaliteit

- **Aansluiting bij kennisbehoefte?**
- **Aansluiting bij specifieke situatie?**
- **Verbetering t.o.v. bestaande?**

12

2. Versterking kwaliteit

Dus ...

- > Zet in op gebruik kennis
- > Door betekenisvol, cyclisch leren
 - In periodieke inter- en supervisie
 - Met vertaling naar behoefte aan deskundigheid en 'on the job' ondersteuning werkers
- > Voor steeds betere uitkomsten voor jeugdigen

15

3. Resultaat in beeld

In Nederland een ontwikkeling van tellen en vertellen:

- > Vertellen: verhalen van jeugdigen en opvoeders documenteren, uitwisselen, ervan leren (bijvoorbeeld: logboeken, focusgroepen, 'grootschalig luisteren')
- > Tellen en vertellen: werken met een landelijk geharmoniseerde set 'outcome-indicatoren'*

* VNG e.a. (Augustus, 2016). Harmonisatie outcome-indicatoren. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut
 Zie ook: www.nji.nl > harmonisatie outcome

16

3. Resultaat in beeld

Een eerste gesprek over de resultaten*

- Herkennen we dit?
- Wat vinden we ervan?
- Hoe verklaren we het?
- Wat gaan we anders doen?

Jeugdwelzijnsaanbieder: Licht Ambulante Hulp 12+	Bij einde
Regulier beëindigd (geen uitval)	75%
Tevredenheid over nut (score ≥ 7 , op schaal van 1-10)	80%
Opvoedingscompetenties vergroot**	60%
Sociaal-emotioneel functioneren jeugdige verbeterd**	40%

* Bron: Boendermaker e.a., 2016 / **In normale bereik gekomen
Zie ook: VNG e.a. (Augustus, 2016). Harmonisatie outcome-indicatoren. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut

17

3. Resultaat in beeld

Gesprek over resultaten 3 aanbieders

De beweging van de partners:

- Herkennen we dit?
- Wat vinden we ervan?
- Hoe verklaren we het?
- Wat gaan we anders doen?

	Veendorp	Kleidam	Zandbergen
Geen uitval of no-shows	65%	90%	95%
Tevreden over nut ondersteuning (score ≥ 7)	70%	75%	90%
Informatie was voldoende, ik kan nu zelf verder	60%	70%	85%

Naar: Van Yperen & Van Arum (2014); Van Yperen e.a. (2015)

18

3. Resultaat in beeld

Een eerste gesprek over de resultaten*

Geschatte uitkomsten Campus O3	Pedagogisch advies	Pedagogisch traject
Tevredenheid over nut (score ≥ 7)	75%	90%
Info die ik kreeg was voldoende, ik kan nu zelf verder	40%	40%
Door de ondersteuning is mijn situatie/functioneren verbeterd		
Nee	10%	10%
Ja, beperkt	75%	75%
Ja	15%	15%

* Bron: Hilde van Haerden / Campus O3, 21 november 2018

19

Huizen van het Kind: Ervaringen van de bureaus

Veel parallellen. Ontwikkelingen:

1. Ken 'Top 10' problemen en risico- en *beschermende factoren* en zet in op vergroten handelingsrepertoire
2. Versterk kwaliteit door gebruik kennis in leerproces inter- en supervisie: *Samen lerend doen wat werkt*
3. Resultaat in beeld: naar een intern gedreven *verbeterbeweging van tellen en vertellen*

Voor betere uitkomsten voor jeugdigen

20

Meer weten?

Meer informatie:

- > www.nji.nl > Kwaliteitskompas
- > www.nji.nl > Outcome monitoring
- > www.nji.nl > Leiding geven aan transformatie

Opleiding: www.rug.nl/masters/youth-0-21-society-and-policy/

Contact:

- > t.vanypere@nji.nl
- > @TomvanYperen